باسقالارغا كومەكتەسۈدى باقىت ساناعان ازامات

ـــــ كوپشىلىكتىڭ نازارىندىغى لاچين بايەكە (2)

□ انار بۇلت/شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئەتلىسى لىۋ شياڭ

"تىق، تىق، تىق..." 3 ـ ايدىڭ 12 ـ كۈنى ساعات 21دە تاشقورغان تاجىك ئاۋتونومىيالى ئاۋدانى تىزناپ ئاۋىلى تىزناپ قىستاعىنىڭ تۇرغىنى شاۋۇباھار تۈيچىتىڭ ئۇيىنىڭ ھەسگىن بىرەۋ تاغى قاقتى.

"شەشەي، سىزگە امانداسا كەلدىم". قولىنا ئىبراز كۈندەلىكتى بۇيىمدار العان شەكارا كۈزەتچىسى ئەمافتۇل كەنجە سىرتتان ئۇن قاقتى.

"تەز ىشكە كىر، دالا سۈىق". شاۋۇباھار تۈيچ ھەسكىتى اشپ كۈلىمسىرەي ئتىل قاقتى.

شاۋۇباھار تۈيچ بىيل 72 جاستا، بالاسى جوق، كۈيەۋى دۇنيە سالغانىنان كەيىن جالغىز تۇرىپ كەلەدى. 2015 ـ جىلدان بەرى سول قىستاقتاغى لاچين بايەكە اجەيگە قارايلاسۇ مىندەتىن ىرىقتىلىقپەن ئوز مويىنىنا العان ەدى.

"ول اق نىيەتتى جاقسى بالا ەدى، قۇنتتى بولاتىن، كەلگەن سايىن ىشەتىن ـ جەيتىن، تۇتىناتىن دۇنيەلەردىڭ قايىسسى كەم بولسا سونى دەر كەزىندە اكەلىپ بەرەتىن. جالغىز تۇرامىن، كوپ نارسەنى پايدالانا بەرمەيمىن دەسەم دە بوي بەرمەيتىن"، ـ وتكەن ىستەردى ەسكە العان شاۋۇباھار تۈيچ كوز جاسىنا ەرىك بەردى، ـ "ول مەنمەن قىستاقتاغى ىستەر، شەكارا كۈزەتۋ جوننىدە اڭگىمە دۇكەننىن قۇرۇشى ەدى، قۇددى ئوز ۇلىمنان اۋمايتىن".

بىلتىر 10 ـ ايدا لاچين بايەكە قاشقار داشۋەسىندە ۇيىرەنۋدە جۇرگەندە ۇيرەنۋى مەن تۇرمىسىندا قىينشلىق بولسا دا شەشەيدى ەسىنەن شعارعان جوق.

"ئىنىم، وسى بىرنەشە كۈندە قولىڭ تىسە، مەن بارىپ تۇراتىن الگى اجەيدىڭ ۇيىنە بارىپ قايت، وعان وقۋدان قايتقان سوڭ ول كىسىگە امانداسا باراتىنمىدى ايتا سال". بىيل 1 ـ ايدىڭ 3 ـ كۈنى ئمافتۇل كەنجەگە دوسى لاچين بايەكەدەن تەلەفون كەلدى ـــ بۇل وسى ئبىر مەيىرلى دە تانىس داۋىستى ونىڭ ەڭ سوڭغى رەت ەستۇى ەدى.

لاچين بايەكە مۇزداي سۈىق كول سۈىندا ادام قۇتقارىپ ەرلىكپەن قۇربان بولغانىنان كەيىن، ئمافتۇل كەنجە ئار كۈنى دەرلىك اجەيدىڭ ۇيىنە كەلىپ تۇردى. "بۇل ونىڭ ئتىرى كەزىندە ماعان تاپسىرعان ەڭ سوڭغى ئسى، مەن، ئسوز جوق، ونىڭ تىلەگىن ورىندايمىن"، ـ دەدى ئمافتۇل كەنجە، ـ "مەن عانا ەمەس، بالا كەزدەن بىرگە وسكەن دوستارى ئباريمىز ونىڭ 'اق نىيەتىن' جالغاسترا بەرۇگە كەلىسىپ قويدىق".

لاچين بايەكە كوز جۇمعانىنان كەيىنگى كۈندەردە ناشىرجان تاشكەندىنىڭ شەشەسى ونىڭ اتىن اۋزىنا الا بەردى.

قىستىڭ ئبىر تۇننىدە ناشىرجان تاشكەندىنىڭ شەشەسى ايىاق استىنان اۋرىپ، سىرتقا قوداس نزدەپ شققان ناشىرجان تاشكەندى ۇيىنە دەر كەزىندە قايتا الماي قالادى. شەشەسىنىڭ ۇيدە قينالىپ جاتقانىن، كىىز ۇيلەرىنىڭ اۋدان قالاشعىندىعى شيپاحانادان 27 كيلومەتر قاشقىتقا ەكەنىن ويلاعان ناشىرجان تاشكەندى الپامساداي ازامات باسىمەن جىلاپ جىبەرەدى.

ول ەرىكسىزدەن لاچين بايەكەگە تەلەفون جالعايدى. "ابىرجما، مەن ئبىر امالىن قاراستىرايىن!"، تۇنگى ساعات 2دە لاچين بايەكە اۋتوكولىك تاۋىپ، تۇندەلەتىپ شەشەيدى شيپاحاناعا جەتكىزەدى.

"ابدەن جاي بولىپ كەتكەن كەز، كولىكتى قانشالىق ماشاقاتپەن تاپقانىن كىم ئبىلسىن"، ـ سول ئتۇندى ەسىنە العان ناشىرجان تاشكەندىنىڭ شەشەسى وكسىپ جىلاپ جىبەردى، ـ "ول مەنىڭ جانىمدى الىپ قالدى".

پامىر ۇستىرتىندە ۇزاقتان ـ ۇزاق شەكارا جەلىسىندە لاچين بايەكەنىڭ سان ـ ساناقسىز ايىاق ئىزى قالدى، ول قينىشلىققا ۇشىراعان تالاي ـ تالاي جانعا قوس قولىمەن كومەكتەستى. 2020 ـ جىلدىڭ باسىندا ۇيىمنىڭ تەكسەرۋى ارقىلى لاچين بايەكە تىزناپ قىستاعى كومىتەتىنىڭ مۇشەسى بولىپ تاعايىندالدى.

"قىستاقتىڭ ئسىن كشى ـ گىرىم ئس دەۋگە كەلمەيدى". مىندەت وتەگەن كەزىندە لاچين بايەكە قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ئاربىر كشى ـ گىرىم ىستەرىن تۇگەل "ئرى ئس" رەتىندە قاراپ، جاقسى ىستەۋگە بار كۇشىن سالدى ـــ بۇقارانىڭ تۇرمىسىن بايىتۇ ئۇشىن، ول ئان ايتىپ، ئبي بيلەي الاتىن مالشلاردى ۇيمداستىرىپ مادەنيەت پۇنكتىن قۇردى؛ كوكتەمگى ەگسىكە دايىندىقتى قامتاماسىز ەتۇ ئۇشىن، ول بۇلىنگەن توعانعا ئتۇسپ، ھۇز ويپ، 10 نەشە كيلومەتر ۇزىندىقتاعى توعان مەن تيەكتى جوندەدى؛ نەگزگى ساتى قۇرىلىسى قىزمەتى ئۇشىن، ول شەكارا كۈزەتشىلەرىن ەرتىپ، ئاربىرى 20 نەشە كيلوگرامدىق مىڭعا جۇىق تەمىر قازىقتى قارلى تاۋعا كوتەرىپ شقتى...

"ادال، قالتقىسز، باسقالارعا كومەكتەسۈدى باقىت سانايدى، مىنە بۇل لاچين بايەكە". ئمافتۇل كەنجە تەبىرەنە بىلاي دەدى: ئبزدىڭ وسىنداي دوسىمىز بولدى، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ وسىنداي جاقسى كادرى بولدى، ئبز ونى ماڭگى ماقتانىش سانايمىز.

□ پومپەونىڭ شىنجياڭعا ساياتىن جۇڭگوعا قارسى سوزدەرىنە باتىل قارسى تۇرامىز

باقىتتى تۇرمىسىمىزعا كۇيە جاعۋعا جول بەرمەيمىز

□ قارامايلى قالالىق پارتكوم ۇيىمداستىرۇ ئبولىمىنىڭ ورىنباسار باستىعى، قارت كادرلار مەكەمەسىنىڭ باستىعى ئمۇتالىپ كەرىم

جۇىقتا پومپەو جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىن قىسىنسىز جازعىرىپ، جۇڭگو شىنجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا جات نيەتپەن سوقتىقتى، بۇل ساندىراقتار پومپەونىڭ اق پەن قارانى شاتاسترعان، وتىرىك ايتۋعا كانىككەن ناق كەيىپ ـ كەسپىرىن تۇبەگەيلى اشقا شعاردى.

اۋىل ـ قىستاقتا تۇعان مەن پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ قامقورلىعى مەن باۋلۋىندا اۋىل ـ قىستاقتان شعىپ، بىرتە ـ بىرتە باسشى كادر بولىپ جەتىلدىم. بالام بالاباقشادان باستاۋىش، ورتا مەكتەپ، داشۋەگە دەيىن تاماشا تاربيە الىپ، قازىر ئبىر وقۋ ـ اعارتۋ قىزمەتكەرىنە ايىنالدى. شىنجياڭداعى ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ وتباسىندا پارتيانىڭ شۇلەن شۇعىلاسىندا باقتىتى تۇرمىس كەشىرۋدە.

جۇڭگو ئبىر تۇتاس كوپ ۇلتتى مەملەكەت، شىنجياڭداعى ئار ۇلت جۇڭحۋا ۇلتى شاڭىراعىنىڭ تامىرلاس مۇشەلەرى. شىنجياڭداعى ئار ۇلتتىڭ مادەنيەتى جۇڭحۋا ورىكەنيەتىنىڭ قۇنارلى توپىراعىنا باستان ـ ايىاق تامىر تارتقان، جۇڭحۋا مادەنيەتىنىڭ ايرىلماس ئبىر بولىگى. قارامايلىدا ئار ۇلت بۇقاراسى الاڭداردا، الەۋمەتتىك اۋماق قيمىل ۇيلەرىندە، ساحنالاردا ەمىن ـ ەركىن بيگە باسىپ، اسەرلى اندەر شىرقاپ، ۇلى وتانىمىزدى جىرلايدى، باقىتتى تۇرمىسىمىزدى جىرلايدى. بۇل ارادا بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن جۇمىسشىلاردىڭ پەرزەنتتەرىن قامتىعان بارلىق بالالار ساپالى دا ئادىل وقۋ ـ اعارتۋ بايلىعىنان يگىلىكتەنۋدە.

شىنجياڭ بۇرىن بولماعان دامۇعا قول جەتكىزدى، ئار ۇلت بۇقاراسى كوزبەن كورىپ، قولمەن ۇستاۋعا بولاتىن تابىس سەزىمىنە، باقىت سەزىمىنە، حاۋىپسىزدىك سەزىمىنە يە بولدى، ئار ۇلت بۇقاراسى شىن جۇرەكتەن پارتياعا، ۇلى وتانعا العىس ايتتى.

پومپەو الدامكوستىك سايقالدىق پەن قيىن تۇرقىلىق ارقىلى شۇرقان سالىپ، ەل ـ جۇرتتى الجاستىرىپ، جات نيەتپەن دابىرالاۋعا، "شىنجياڭ ارقىلى جۇڭگونى تەجەۋ" ماقساتىنا جەتۋگە ۇرىندى. پومپەونىڭ سۇرقيا نيەتى سكە اسپايدى، شىنجياڭداعى ئار ۇلت حالقى وعان الدانبايدى، پومپەونىڭ باقىتتى تۇرمىسىمىزعا كۇيە جاعۋىنا جول بەرمەيمىز!

شىنجياڭعا كۇيە جاعاتىن قاسكۇنەمدىك اتاۋلىنىڭ ئبارى تۇبىندە ساتسىزدىكپەن تناتىندىعى داۋسز

□ قىزىلسۋ قىرعىز اۋتونوميالى وبلىستىق پارتكوم وقۋ ـ اعارتۋ قىزمەتى كومىتەتىنىڭ ورىنباسار شۇجيى تۇرسۇنجان مۇحتار

جۇىقتا پومپەو، جىڭ گو ـ ىن شىنجياڭعا ساياتىن سوزدەرىن جاريالاپ، جۇڭگونىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتتارىن قاساقانا داتتاپ، جۇڭگونىڭ وبرازىنا كۇيە جاقتى، ولار شىندىقپەن ساناسپاي، اق پەن قارانى شاتاسترىپ، دۇرىس پەن بۇرىستى شاتىستىرىپ، جۇڭگونىڭ شكى ىسىنە دورەكىلىكپەن كىلىگىپ، حالقارالىق زاڭدار مەن حالقارالىق قاتىناستاردىڭ نەگزگى ولشەمدەرىنە اۋىر قايشىلىق جاسادى. مەن بۇعان قاتتى كەكتەنەمىن، باتىل قارسى تۇرامىن.

مەن اتۇش قالاسىندا دۇنيەگە كەلدىم، 40 جىلدىڭ الدىندا اتۇش قالاسى، مەنىڭ بىلۋمشە، كەدەي، مەشۇ بولاتىن، جۇرتتىڭ ئبارى تام ۇيلەردە تۇراتىن، كوپتەگەن بالالار تاۋ سىرتىنداعى دۇنيەنىڭ قاندايى ەكەندىگىن بىلمەۋشى ەدى. ال قازىر پارتيانىڭ شىنايى قامقورلىعىندا، قىزىلسۋ قىرعىز اۋتونوميالى وبلىسى وقۋ ـ اعارتۋعا ۇسىنىلمىدى جاپىاي ارتتىرىپ، ئاربىر بالانىڭ ئبىلىم الۋ، جاقسى ئبىلىم الۋ ارمانىن جۇزەگە اسىردى. ەندى قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ توعىزەكتىڭ ئتورت بۇرىشىنا تۇتاسقان قاتىناس تورىنا، رەتتى تىزىلگەن تۇرعىندار شاعىن اۋماعىنا، شەكارا وتكەلىنەن ئتىزىلىپ وتكەن كولىكتەرگە، قالانىڭ كەشكى كوركەم كورىنىسىنە قاراڭىز، ۇستىرتتەگى مال فەرماسىنان جازىقتاعى شارۋالاردىڭ ۇيىنە دەيىن، اۋىل ـ قىستاقتان قالا ـ قالاشقا دەيىن، باقشا رايونىنان شەكارا وتكەلىنە دەيىن بارلىق جەردەن قۇلپىرا تۇسكەن، كۇن سايىن گۇلدەنگەن قۇانتارلىق كورىنىس مەن مۇندالايدى، قالا مەن اۋىلدىڭ بەت ـ بەينەسىندە وراسان زور وزگەرىس تۇىلدى، تۇرمىسىمىز شۇاققا شومپ، مەيىرگە تولدى، ئاربىر جاننىڭ جۇزىنەن باقىت كۇلكەسى ەستى.

سوڭغى جىلدارى قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋ بويىنشا وقۋدان قول ئۇزۋدى تىزگىندەپ، وقۋعا ئتۇسۋدى قامتاماسىز ەتۋ قىزمەتى كەزەڭدىك جەتىستىككە قول جەتكىزدى، پارتيانىڭ وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى حالىقتا تىيمدىلىك جەتكىزۋ ساياساتى جاپىاي تياناقتاندىرىلدى، كەدەي وتباسىلارىنداعى وقۋشىلارعا "كومەكتەسۋگە تىستىلەرىنە مۇمكىندىگىنشە كومەكتەسۋ" جۇزەگە اسىپ، مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدا قامتاماسىزدىق بولۋ نسانىسى نەگزىنەن جۇزەگە اسىرىلىپ، اۋىل ـ قىستاقتاعى مەكتەپكە دەيىنگى 3 جىلدىق تەگىن وقۋ ـ اعارتۋ جاپىاي جۇزەگە اسىرىلىپ، مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدىڭ بەكەمدەلۋ سالىستىرماسى 99.88%كە، تولىق ورتا مەكتەپ كەزەڭىندە وقۋعا ئتۇسۋ سالىستىرماسى 100%كە، مۇگەدەك وقۋشىلاردىڭ ورنالاستىرىلۋ سالىستىرماسى 100%كە جەتتى. مەكتەپتەردىڭ نەگزگى وقىتۋ جۇرگىزۋ شارت ـ جاعدايى ۇنەمدى جاقسارىپ، وقۋ ـ اعارتۋ اسپاپ ـ جابدىقتارى مەن وقۋ ـ اعارتۋدى ينفورماتسيالاندىرۋ جابدىقتارى ۇزدىكسىز جاڭارتىلىپ، دەڭگەيى جوعارىلاتىلىپ، "بارلىق كلاسقا تۇتاستىرۋمەن" قامتۋ سالىستىرماسى، مەكتەپتىڭ 100 مەگابايتتىق ينتەرنەت جەلىسىمەن تۇتاستىرىلۋ سالىستىرماسى 100%كە جەتتى.

مەن از ۇلت باسشى كادر رەتىندە، پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ مەنى باۋلىعاندىعىنا جانە قامقورلىق جاساعاندىعىنا ايرىقشا العىس بىلدىرەمىن. ۇيىمنىڭ تاڭداپ جىبەرۋىمەن كەزىندە شىنجياڭنىڭ ئشى ـ سىرتىندا ۇيرەنۋدە بولدىم، مىندەتكە ئىلىپ شىنقتىرىلدىم، تاماشا قىزمەت تاجىريبەلەرىن ۇيرەندىم، قىزمەت قابىلەتىمدى جوعارىلاتتىم. قازىر مەن جياڭشي ولكەسىندە مىندەتكە ئىلۋ بويىنشا قىزمەت ىستەپ جاتىرمىن، شكى وڭىردەگى ولكە، قالالاردىڭ وزىق وقۋ ـ اعارتۋ، وقىتۋ ۇستانىمىن يگەرىپ، ئار ۇلت كادر ـ بۇقاراسىنىڭ ماعان قامقورلىعىن، قارايلاسۇىن ئوز باسىمنان سەزىنىپ، بەيتانىس جەردە دە ۇيىمدەگىدەي مەيىردى سەزىندىم.

قازىر شىنجياڭداعى ئار ۇلت حالقى انارداڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسىپ، قوعام ورىنقتى، ەكونوميكا دامىعان، ۇلتتار ىنتىماقتى، حالىق تىنىش ئومىر، شات ـ شادىمان تىرشلىك كەشىرگەن تاماشا جاعداي جارىققا شىقتى. ئار ۇلت حالقىنىڭ نەگزگى ۇقىعى تولىق قامتاماسىزدانداىرىلىپ، بۇقارانىڭ باقىت سەزىمى، تابىس سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى ۇزدىكسىز كۇشەيدى. الايدا، پومپەو، جىڭ گو ـ ىن شىنجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىن، داموۋىن جانە گۇلدەنىپ بايىعانىن كورۋدى قالاماي، ماسقارا ويىن كورسەتتى، تاسلەدەرى پاسق، نيەتتەرى سۇرقيا. شىنجياڭنىڭ تىنىش، جارا ـ سىمدى بولعانى، حالقتىڭ تىنىش ئومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرگەنى تەرىستەۋگە كەلمەيتىن شىندىق، جۇڭگونىڭ شكى ىسىنە كىلىگەتىن، جۇڭگو حالقىن ارانداتاتىن قاسكۇنەمدىك اتاۋلىنىڭ ئبارى تۇبىندە ساتسىزدىكپەن تناتىندىعى داۋسز.

وسەك ـ ايىاق جۇرتتى الداي المايدى

□ ماناس اۋدانىنىڭ ورىنباسار اكىمى ابلەت ياسىن

پومپەو، جىڭ گو ـ ىن كوپىرە سويلەپ، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىن داتتاپ، شىنجياڭعا قيىسىنسىز كۇيە جاعىپ، ەلىمىزدىڭ شكى ىسىنە دورەكىلىكپەن كىلىكتى، ونىڭ شىنجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىنا، داموۋىنا كەدەرگىلىك جاساۋعا جانە ونى بۇلدىرۋگە ۇرىنعان سۇرقيا نيەتى بەسەنەدەن بەلگىلى. بۇعان مەن قاتتى كەكتەنەمىن جانە ونى قاتاڭ جازعىرامىن!

مەن ۇيعۇر ۇلتىنان شققان پارتيالى كادرمىن، شىنجياڭنىڭ داموۋ وزگەرىسىن باستان وتكەرۋشىمىن جانە ات سالىسۋشىمىن. كشكەنتايمىنان 4 اپەكەمەمەن بىرگە پارتيانىڭ شۇلەن شۇعاعىنا بولەنىپ، وقۋ ـ اعارتۋ، ەمدەۋ ساياقتى حالىقتا تىيمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىنان يگىلىكتەندىك، قازىر اپەكەلى ـ باۋىر بەسەۋىمىزدە ورىنقتى قىزمەتىمىز جانە باقىتتى وتبا سىمىز بار.

پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا، شىنجياڭدا وراسان زور وزگەرىستەر تۇىلدى، قوعامدىق كەلەلى جاعداي جارا سىمدى، ورنىقتى بولىپ، ەكونوميكا، قوعام اقاۋسىز دامىدى، نەگزىدىك قۇرىلعىلار كۇن سايىن جاڭارىپ، قوعامدىق ىستەر جالپى بەتتىك العا باسىپ، حالقتىڭ تۇرمىس دەڭگەيى ۇزدىكسىز جوعارىلادى. سوڭغى جىلدارى ماناس اۋدانى مينما ەكولوگيالىق قىستاعى، حۋاڭتايزى قىستاعى، بيمۇفاڭزى قىستاعى سياقتى مالشىلاردىڭ ئبىر توپ بەيقۇت ئۇي ينجەنەرياسىن ئساتتى سالىپ، بۇقارانىڭ ئوندىرىس، تۇرمىس ورتاسى تۇبەگەيلى جاقسارىپ، باقىت كورسەتكشى بارىنشا ارتتى. وسى ساياساتتاردىڭ تياناقتانۋى تۇگەلدەي پارتيانىڭ پارمەندى باسشىلىعىنىڭ جانە ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ قۇلشىنۋىنىڭ ارقاسىندا كەلگەن، بۇكىل اۋداندا 32 ۇلت ئوزارا قارايلاسىپ، ىنتىماقتى، تاتۋ ـ ئتاتتى ئوتىپ كەلەدى.

ۇزاق ۋاقىتتان بەرى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم از ۇلتتاردىڭ تاڭداۋلى ئداستۇرلى مادەنيەتتىن قورعاۋعا جانە وعان مۇراگەرلىك ەتۋگە ايرىقشا ئمان بەرىپ كەلەدى. نان ـــ شىنجياڭنىڭ ەرەكشە نەگزگى تاعامى، اۋتونوميالى رايون نان كاسىپ سالاسىن ئتۇيىندى تۇردە جەتىلدىرەتىن كاسىپ سالاسى رەتىندە تۇلعالادى، بۇل ۇلت ەكونوميكاسىن گۇلدەندىرۋدىڭ، ۇلت مادەنيەتىنە قۇرمەت ەتۋدىڭ ناقتى بەينەسى. ماناس اۋدانى دا نان مادەنيەت كاسىپ سالاسى باقشاسىن قۇردى، قازىر ئار ۇلت بۇقاراسىن جۇمىستاندىرىپ، كىرىسىن ارتتىرۋعا جەتەكتەيتىن، ۇلت مادەنيەتىن دامىتاتىن ماڭىزدى دانەكەرگە اينالدى. ئبىر تۇيىنگە ئۇڭىلۋ ارقىلى تۇتاس بەينەنى بولجاۋعا بولادى، بۇل شىنجياڭنىڭ تاريحتان بەرى از ۇلتتاردىڭ تاڭداۋلى ئداستۇرلى مادەنيەتىن قورعاۋعا جانە وعان مۇراگەرلىك ەتۋگە ايرىقشا كوڭىل بولگەندىگىن تولىق تۇسىندىرەدى. ال پومپەو، جىڭ گو ـ ىن كوپە ـ كورنەۋ وتىرىك ايتىپ، شىنىدىقپەن ساناسپادى، بۇل بارىپ تۇرعان سوراقلىق.

پومپەونىڭ، جىڭ گو ـ ىننىڭ وسەك ـ ايىاڭى قانشا ايتقانمەن وسەك ـ ايىاڭ، ماندي المايدى، جۇرتتى الداي المايدى، تەك وزدەرىنىڭ سۇمپايى كەيىپ ـ كەسپىرىن جانە سۇرقيا ماقساتىن ايپاراداي اشىپ كورسەتەدى. ئبزدىڭ كۇننەن ـ كۇنگە كورگەيگەن باقىتتى تۇرمىسىمىز ولاردىڭ بەتالدى وسەك ـ ايىاڭ تاراتۋىنا جول بەرمەيدى، شىنجياڭنىڭ جاراسىمدى، ورنىقتى اسا تاماشا جاعدايىن بۇلدىرۋگە ۇرىنعان پاسق قىلقتارى تۇبىندە جەڭىلىسپەن تنادى.

پارتياعا تاباندىلىقپەن، باتىلدىقپەن ىلەسەمىن

□ بۇگۇر اۋدانى ئاشما اۋىلىنىڭ باستىعى مامەت مامۇت

شىنجياڭ تۇرالى "اڭگىمە جاساپ"، شىنجياڭعا "ئمن تاعۋ" پومپەونىڭ كانىگى ايلاسى. ونىڭ شىنجياڭعا ساياتىن ماسەلەدە جالعان سوزدەردى قارشا بوراتۋى ۇلت قاتىناسىنا ىرتكى سالىپ، شىنجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىن ئبۇلدىرىپ، شىنجياڭنىڭ داموۋىنا بوگەت بولىپ، حالقارالىق قوعامدىق پىكىردى الجاستىرىپ، جۇڭگو وبرازىنا كۇيە جاعۋ بولىپ تابىلادى. شىنجياڭنىڭ ورنىقتى، دامىعان فاكتى الدىندا پومپەونىڭ تاراتقان وسەك ـ ايىاڭى ئوز ـ وزدىنەن توزىپ جوعالارى ئسوزسىز.

پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ تاماشا ساياساتى از ۇلت بالالارىنىڭ تاعدىرىن وزگەرتتى. پارتيا ورتالىق كومىتەتى، مەملەكەتتىك كەڭەس 2000 ـ جىلدان باستاپ شكى وڭىرلەردەگى ەكونوميكاسى دامىعان ئبىر ئبولىم قالالاردا شكى وڭىرلەردەگى شىنجياڭ تولىق ورتا كلاستارىن اشۋدى بەلگىلەدى. مەن سول 1 ـ توپتاعى شكى وڭىرلەردەگى شىنجياڭ تولىق ورتا كلاسى ساياساتىنىڭ پايداسىن كورۋشىنىڭ ئبىرىمىن، ورتالاۋدى تاۋسا سالا مەن بەيجيڭدە بۇكىلدەي تەگىن ساپالى وقىتۋدان يگىلىكتەندىم، ئبىلىم ۇيرەنىپ، كوز ايام كەڭىپ، اۋىل ـ قىستاق بالاسىنان جوعارى مەكتەپ وقۋشىسى بولىپ جەتىلدىم. شكى وڭىرلەردەگى شىنجياڭ تولىق ورتا كلاسى مەن سياقتى سان مىڭداعان بالانىڭ جانە وتباسىنىڭ تاعدىرىن وزگەرتتى، توپ ـ توپ شىنجياڭدىق وقۋشى شكى وڭىرلەردەگى ورتا مەكتەپتەردە، داشۋەلەردە ساپالى تاربيە الىپ، كوبى وقۋ تاۋسىپ قىزمەتكە ورنالاسىپ، وتان قۇرىلىسىنىڭ ترەكتى دارىندىلارىنا اينالدى.

مەن قازىر جياڭشي ولكەسى نانچاڭ قالاسى چيڭيۇنچۇ رايونى چيڭيۇنچۇ قالاشعىندا مىندەتكە ئىلىپ شىنقتىرىلۋدامىن، مەكەمەدەگى تۇتەنشە قىزمەتتەستەرىم مەنىڭ قىزمەتىمدى تۇتەنشە قولدايدى، تۇرمىستىق جاقتان ەرەكشە كوڭىل بولەدى، مەن بۇل ارادان جۇڭحۋا ۇلتى ۇلى شاڭىراعىنىڭ مەيىرىمىن سەزىندىم. نانچاڭدا مەن كوپتەگەن شىنجياڭدىقتاردىڭ وسىندا قىزمەت ىستەپ جانە تۇرمىس كەشىرىپ جاتقاندىعىن كوردىم، ولاردىڭ كەيىرەۋى قىزمەت ىستەيدى، كەيىرەۋى شارۋاشىلىقپەن شۇعىلدانادى، كەيىرەۋى وقپ جاتىر، كەيىرەۋى ساۋدا ىستەيدى.

بۇگۇر اۋدانى ئاشما اۋىلى كوپ ۇلتتان قۇرالعان، ئار ۇلت حالقى ئبىرىن ـ ئبىرى قۇرمەتتەپ، ئوزارا كومەكتەسىپ، ئبىر ـ ئبىرىنىڭ ارتىقشىلىقتارىن كورە ئبىلىپ، كوپشىلىك انارداڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسقان. بالالار جاقىن ماڭنان وقيدى، جالپى حالىق دەنساۋلىق تەكسەرتۋدەن يگىلىكتەندى، ئۇي سالعاندارعا بەيقۇت ئۇي جاردەماقسى بار، قارتتار كۇتىمىنە جاناسى قارتتاردى ساپالى قىزمەت وتەۋمەن قامدايدى. اۋىلداستار جەمىس ورمان شارۋاشىلىعى، باعمىشىلىق جانە جەكەلەردىڭ كاسىپ جاراتۋى، جۇمىستانۋ سياقتى كوپ ئتۇرلى جولدارمەن تاماشا تۇرمىسقا قول جەتكىزىپ، كەدەي وتباسىلاردىڭ بارلىعى كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كوپشىلىكتىڭ قالتالارى قامپايىپ، رۇحى كوتەرىلدى.

ۇلتتار ىنتىماعى مەن قوعام ورنىقتىلىعى ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تىلەگى، پومپەونىڭ ساندىراعى ئبزدىڭ باسىمزدى ئباي تىگە ۇلتتار ىنتىماعى مەن قوعام ورنىقتىلىعىن قورعاۋ سىندى باتىل بەكىممىزدى مۇلدە شايقالتا المايدى! ئبز ئار ۇلت كادر ـ بۇقاراسىنىڭ تاباندىلىقپەن، باتىلدىقپەن پارتياعا ىلەسۋ سەنىمىز بولاتتاي بەرىك.